

Nr 206.

Utlåtande i anledning av väckt motion om förhöjd pension åt f. d. kammarrättsrådet S. Norrman.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion (II: 373) hemställer herr *Ohlin m. fl.*, att riksdagen måtte besluta, att f. d. kammarrättsrådet Sune Norrman må från och med den 1 oktober 1950 under sin återstående livstid uppbära en till belopp, svarande mot pensionsunderlaget för befattningshavare i lönegraden Co 19 å löneplan 2, förhöjd pension jämte rörligt tillägg därå.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen följande.

Norrman, som är född den 20 maj 1883, utnämndes till kammarrättsråd den 29 april 1918 samt förordnades den 18 december 1942 till divisionsordförande i kammarrätten och den 31 december 1945 att från och med den 1 januari 1946 tills vidare under den tid presidenten N. J. E. Quensel utövade statsrådsämbete uppehålla presidentämbetet i kammarrätten, vilket förordnande upphörde med utgången av september 1950.

Norrman var — efter att ha haft andra anställningar hos riksdagen åren 1907—1918 och 1923—1937, den senare perioden som biträdande sekreterare hos riksdagens andra kammare — sekreterare hos riksdagens andra kammare vid samtliga riksdagar, lagtima och urtima, under åren 1938—1945.

Sedan Norrman av statskontoret genom beslut den 3 november 1948 förklarats berättigad att vid avgång från kammarrättsrådstjänsten åtnjuta ålderspension, för tiden intill maj månad 1950 med 10 920 kronor samt för tiden därefter med 10 128 kronor, i båda fallen för år räknat och jämte rörligt tillägg, beviljades Norrman av Kungl. Maj:t nådigt avsked från kammarrättsrådstjänsten med utgången av maj 1950. Han kvarstod emellertid, såsom redan nämnts, vid förordnandet såsom president till och med utgången av september 1950.

Till stöd för vår framställning om en tilläggs pension åt Norrman tala — utom redan angivna förhållanden att han under nära 5 år uppehållit presidentämbetet i kammarrätten och under 9 riksdagar, 8 lagtima och 1 urtima, varit andra kammarens sekreterare — följande omständigheter.

Genom beslut av 1939 års lagtima riksdag tillerkändes Norrman såsom andra kammarens sekreterare tilläggsarvode med visst belopp för månad räknat för tid, varunder han på grund av tjänstgöring hos riksdagen, med avstående av samliga med statstjänsten förenade löneförmåner, åtnjöt ledighet från statstjänsten. Till grund för riksdagens beslut, i vad angick tilläggsarvodets storlek, låg ett av riksdagens kanslideputerade avgivet yttrande. Enligt detta yttrande, som finnes återgivet i bankoutskottets vid 1939 års lagtima riksdag utlåtande nr 76, borde tilläggsarvodet bestämmas till visst angivet belopp av sådan storlek, att arvodet för andra kam-

marens sekreterare komme att »överstiga månadsavlöningen till statssekreterare» (se s. 4).

Norrman lämnade befattningen såsom sekreterare hos riksdagens andra kammare med 1945 års utgång för att tillträda förordnandet att uppehålla presidentämbetet i kammarrätten, vilken befattning tillhör lönegraden Co 19 å löneplan 2 i statens allmänna avlöningsreglemente. Det finns icke någon anledning antaga annat än att Norrman, därest han icke mottagit det honom erbjudna presidentförordnandet, årligen skulle hava återvalts till andra kammarens sekreterare.

Det förtjänar slutligen framhållas, att Norrman efter nettolönesystemets genomförande faktiskt under åren 1946—1950 erlagt mot pension såsom president svarande pensionsavgifter samt att pensionsunderlaget efter Norrmans avgång ur statstjänsten höjts utan att Norrmans dessförinnan fastställda pension därigenom höjts.

På grund av vad sålunda anförts synes det oss skäligt, att Norrman tillerkännes tilläggspension, räknat från och med den 1 oktober 1950, med belopp, motsvarande skillnaden mellan pensionsunderlaget för befattningshavare i 19 lönegraden å löneplan 2 och den Norrman författningsenligt tillerkända pensionen, jämte rörligt tillägg.

I en den 2 januari 1950 dagtecknad skrift anhöll Norrman hos Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte tillerkänna honom tilläggspension från och med månaden näst efter den, då han avgått ur tjänst, med belopp motsvarande skillnaden mellan pensionsunderlaget för befattningshavare i 19 lönegraden å löneplan 2 i statens allmänna avlöningsreglemente, 13 812 kronor, och den honom författningsenligt tillerkända pensionen, 10 920 kronor, eller således med 2 982 kronor jämte rörligt tillägg, eller eventuellt göra framställning i ämnet hos riksdagen.

I häröver avgivet utlåtande anförde *statskontoret* följande.

Norrman syntes i första hand såsom grund för sin framställning om tilläggspension ha velat åberopa det förhållandet, att han från och med den 1 januari 1946 mot vikariatslön uppehållit presidentämbetet i kammarrätten. Såväl av principiella skäl som med hänsyn till konsekvenserna kunde statskontoret emellertid icke tillstyrka, att innehav av vikariat å högre befattning föranledde en höjning av författningsenligt utgående pension. Huruvida den omständigheten, att Norrman på grund av nämnda vikariatslöneförordnande varit förhindrad att från och med år 1946 mottaga fortsatt förordnande såsom sekreterare hos riksdagens andra kammare, kunde anses utgöra motiv för ett visst tillmötesgående av framställningen, undandrog sig statskontorets bedömande.

Fullmäktige i riksgäldskontoret, som bereddes tillfälle avgiva yttrande i ärendet, anförde följande.

Fullmäktige hade ansett sig böra begränsa sitt yttrande till att avse allenast frågan om eventuell tilläggspension till Norrman på grund av dennes tjänstgöring såsom sekreterare hos riksdagens andra kammare. Härvid ville fullmäktige erinra om ett tidigare likartat fall, som avgjorts genom beslut av riksdagen.

I anledning av i ämnet väckt motion hade 1921 års riksdag beslutat tilldela första kammarens sekreterare, f. d. kanslirådet A. W. von Krusenstjerna, en årlig pension under hans återstående livstid till sådant belopp, att densamma jämte honom från statsverket tillkommande pension upp-

ginge till 9 000 kronor, motsvarande det då högsta medgivna pensionsunderlaget för civila befattningshavare i statens tjänst, justitieråd och regeringsråd undantagna. Krusenstjerna hade då tjänstgjort såsom sekreterare hos första kammaren alltsedan år 1881 och avgått från denna befattning med 1922 års riksdags slut. Krusenstjerna hade sålunda vid sin avgång tjänstgjort såsom första kammarens sekreterare under icke mindre än 42 riksdagar. — Härutöver kunde nämnas, att i ytterligare ett antal fall förekommit, att riksdagen i anledning av motionsvis gjorda framställningar tillerkänt tjänstemän hos riksdagen eller dess utskott pension. Förhållandena hade dock i dessa fall icke varit likartade med det nu ifrågavarande och kunde således icke tjäna till ledning för bedömande av Norrmans pensionsfråga.

Vid en jämförelse mellan Norrmans och von Krusenstjernas pensionsfall trädde emellertid omedelbart i förgrunden den avsevärt längre tid den senare tjänstgjort såsom sekreterare i en riksdagens kammare, 42 år mot Norrmans 8 år. Även om det finge antagas, att Norrman skulle ha erhållit fortsatt förordnande såsom andra kammarens sekreterare, därest han icke från och med den 1 januari 1946 förordnats att uppehålla presidentämbetet i kammarrätten, syntes det fullmäktige, med hänsyn till den relativt korta tid Norrman tjänstgjort såsom andra kammarens sekreterare, i viss mån tveksamt, huruvida han borde komma i åtnjutande av någon tilläggs pension enbart på grund av denna sin tjänstgöring. Ett bedömande av denna fråga syntes ankomma på riksdagen, därest frågan underställdes denna.

Sedan frågan om tilläggs pension åt Norrman numera motionsvägen underställts riksdagens prövning, har Norrman den 31 januari 1952 återkallat sin förenämnda hos Kungl. Maj:t gjorda framställning i ämnet.

Utskottet. I den nu väckta motionen åberopas till stöd för förslaget om beredande av tilläggs pension åt Norrman såväl den omständigheten att Norrman under närmare fem år — mot vikariatslön — uppehållit presidentämbetet i kammarrätten som att han under nio riksdagar — åtta lagtima och en urtima — varit andra kammarens sekreterare. Med beaktande av de av statskontoret åberopade skälen finner utskottet emellertid i likhet med nämnda ämbetsverk det av Norrman innehavda vikariatslöneförordnandet icke i och för sig böra föranleda en höjning av den honom författningsenligt tillkommande pensionen. Vad angår frågan om beviljande av tilläggs pension åt Norrman under hänsynstagande till hans omförmälda tjänstgöring såsom sekreterare hos riksdagens andra kammare får utskottet erinra, att frågan om beredande av pension åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen för närvarande är under utredning genom en särskild av riksgäldsfullmäktige tillsatt kommitté. Enligt vad utskottet inhämtat, har kommitténs arbete ännu icke fortskridit så långt, att ställning inom kommittén kunnat tagas till principerna för en eventuell pensionsreglering för ifrågavarande personal. Det synes utskottet därför icke lämpligt att nu, utan avbidan på resultatet av kommitténs arbete, ingå i saklig prövning av den väckta motionen, i vad densamma avser att Norrman skulle beredas pensionsförbättring under hänsynstagande till hans

förenämnda tjänstgöring hos riksdagen. Vid angivna förhållanden kan utskottet icke tillstyrka någon åtgärd i anledning av motionen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att motionen II: 373 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 november 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Eric Ericson, Pålsson, Näsström, Bergh, Hesselbom, Lodenius, Ragnar Persson, Axel Andersson och Söderquist; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malm-
borg i Skövde, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Mårtensson i Udde-
valla, Wallentheim, Lindholm, Rubbestad, Åkerström, Thapper, Widén,
Birke, Wedén och Svensson i Alingsås.
